

Ο **Κωστής Παλαμάς** (Πάτρα, 13 Ιανουαρίου 1859^[2] - Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 1943) ήταν Έλληνας ποιητής, πεζογράφος, θεατρικός συγγραφέας, ιστορικός και κριτικός της λογοτεχνίας. Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές, με σημαντική συνεισφορά στην εξέλιξη και ανανέωση της νεοελληνικής ποίησης. Αποτέλεσε κεντρική μορφή της λογοτεχνικής γενιάς του 1880, πρωτοπόρος, μαζί με τον Νίκο Καμπά και τον Γεώργιο Δροσίνη, της αποκαλούμενης Νέας Αθηναϊκής (ή Παλαμικής) σχολής.

Βιογραφία

Γεννήθηκε στην Πάτρα στις 13 Ιανουαρίου 1859 από γονείς που κατάγονταν από το Μεσολόγγι. Η οικογένεια του πατέρα του ήταν οικογένεια λογίων, με αξιόλογη πνευματική δραστηριότητα, και ασχολούμενων με τη θρησκεία. Ο προπάππος του Παναγιώτης Παλαμάς (1722-1803) είχε ιδρύσει στο Μεσολόγγι την περίφημη "Παλαμαία Σχολή" και ο παππούς του Ιωάννης είχε διδάξει στην Πατριαρχική Ακαδημία της Κωνσταντινούπολης. Ο θείος του Ανδρέας Παλαμάς υπήρξε πρωτοψάλτης και υμνογράφος, τον οποίο ο Κωστής Παλαμάς Μαμαλάκης αναφέρει στα "Διηγήματά" του (Β' έκδοση, 1929, σελ. 200). Ο Μιχαήλ Ευσταθίου Παλαμάς (αδελφός του Ανδρέα) και ο Πανάρετος Παλαμάς ήταν ασκητές. Ο Δημήτριος Ι. Παλαμάς, επίσης θείος του Κωστή, ήταν ψάλτης και υμνογράφος στο Μεσολόγγι.^[3] Ο πατέρας του ήταν στο επάγγελμα δικαστικός.

Όταν ο ποιητής ήταν σε ηλικία 6 ετών έχασε και τους δύο γονείς του σε διάστημα σαράντα ημερών (Δεκέμβριος 1864 - Φεβρουάριος 1865). Στενοί συγγενείς ανέλαβαν τότε τα τρία παιδιά της οικογένειας, το μικρότερο αδερφό του η αδερφή της μητέρας του και εκείνον και το μεγαλύτερο αδερφό του ο θείος τους Δημήτριος Παλαμάς, που κατοικούσε στο Μεσολόγγι και ήταν εκπαιδευτικός. Εκεί έζησε από το 1867 ως το 1875 σε ατμόσφαιρα μάλλον δυσάρεστη και καταθλιπτική, που ήταν φυσικό να επηρεάσει τον ευαίσθητο ψυχισμό του, όπως φαίνεται και από ποιήματα που αναφέρονται στην παιδική του ηλικία.

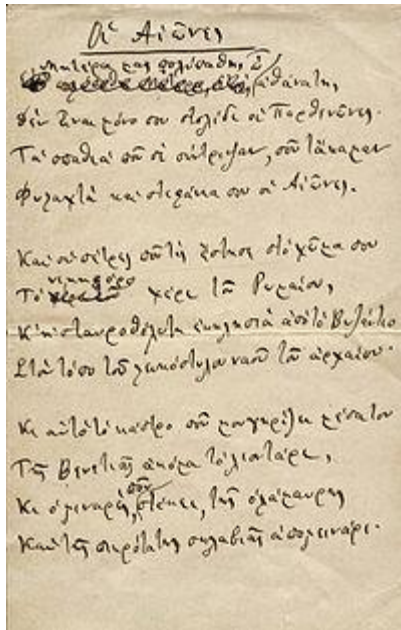
Το σπίτι του Παλαμά στην Πάτρα

Μετά την αποφοίτησή του από το γυμνάσιο εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1875, όπου γράφτηκε στην Νομική Σχολή. Σύντομα όμως εγκατέλειψε τις σπουδές του αποφασισμένος να ασχοληθεί με τη λογοτεχνία. Το πρώτο του ποίημα το είχε γράψει σε ηλικία 9 ετών, μιμούμενος τα πρότυπα της εποχής του, «ποίημα για γέλια», όπως το χαρακτήρισε αργότερα ο ίδιος. Από το 1875 δημοσίευε σε εφημερίδες και περιοδικά διάφορα ποιήματα, φιλολογικά άρθρα, κριτικές και χρονογραφήματα. Το 1876 υπέβαλε στον Βουτσιναίο ποιητικό διαγωνισμό την ποιητική συλλογή *Ερώτων Έπη*, σε καθαρεύουσα, με σαφείς τις επιρροές της Α' Αθηναϊκής Σχολής. Η συλλογή απορρίφθηκε με το χαρακτηρισμό "λογιωτάτου γραμματικού ψυχρότατα στιχουργικά γυμνάσματα". Η πρώτη του αυτοτελής έκδοση ήταν το 1878 το ποίημα "Μεσολόγγι". Από το 1898 εκείνος και οι δύο φίλοι και συμφοιτητές του Νίκος Καμπάς (με τον οποίο μοιραζόταν το ίδιο δωμάτιο) και Γεώργιος Δροσίνης άρχισαν να συνεργάζονται με τις πολιτικές-σατιρικές εφημερίδες "Ραμπαγάς" και "Μη Χάνεσαι". Οι τρεις φίλοι είχαν συνειδητοποιήσει την παρακμή του αθηναϊκού ρομαντισμού και με το έργο τους παρουσίαζαν μια νέα ποιητική πρόταση, η οποία βέβαια ενόχλησε τους παλαιότερους ποιητές, που τους αποκαλούσαν περιφρονητικά "παιδαρέλια" ή ποιητές της "Νέας Σχολής".

Ο ποιητής σε ηλικία 10 χρονών

Το 1886 δημοσιεύτηκε η πρώτη του ποιητική συλλογή *Τραγούδια της Πατρίδος μου* στη δημοτική γλώσσα, η οποία εναρμονίζεται απόλυτα με το κλίμα της Νέας Αθηναϊκής Σχολής. Το 1887 παντρεύτηκε τη συμπατριώτισσά του Μαρία Βάλβη, η οποία του συμπαραστάθηκε σε όλη του τη ζωή και απέκτησαν τρία παιδιά, μεταξύ των οποίων και ο Λέανδρος Παλαμάς. το 1889 δημοσιεύτηκε ο *Ύμνος εις την Αθηνάν*, αφιερωμένος στη γυναίκα του, για τον οποίο βραβεύτηκε στον Φιλαδέλφειο ποιητικό διαγωνισμό την ίδια χρονιά. Ένδειξη της καθιέρωσής του ως ποιητή ήταν η ανάθεση της σύνθεσης του Ύμνου των Ολυμπιακών Αγώνων, το 1896.

Χειρόγραφο του Κωστή Παλαμά με τις τρεις πρώτες στροφές από το ποίημά του «Οι Αιώνες», γνωστό και με τον τίτλο «Ο Ύμνος των Αιώνων».

Το 1898, μετά το θάνατο του γιου του Άλκη σε ηλικία τεσσάρων ετών, δημοσίευσε την ποιητική σύνθεση «Ο Τάφος». Το 1897 διορίστηκε γενικός γραμματέας στο [Πανεπιστήμιο Αθηνών](#), απ' όπου αποχώρησε το 1928.^[4] Από την ίδια χρονιά (1897) άρχισε να δημοσιεύει τις σημαντικότερες ποιητικές του συλλογές και συνθέσεις, όπως οι *Ίαμβοι και Ανάπαιστοι* (1897), *Ασάλευτη Ζωή* (1904), *Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου* (1907), *Η Φλογέρα του Βασιλιά* (1910). Το 1918 του απονεμήθηκε το Εθνικό Αριστείο Γραμμάτων και Τεχνών, ενώ από το 1926 αποτέλεσε βασικό μέλος της Ακαδημίας των Αθηνών, της οποίας έγινε πρόεδρος το 1930.

Κατά τον [Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940](#), ο Κωστής Παλαμάς, μαζί με άλλους Έλληνες λογίους, προσυπέγραψε την έκκληση των Ελλήνων Διανοουμένων προς τους διανοούμενους ολόκληρου του κόσμου, με την οποία αφενός μεν καυτηριάζονταν η κακόβουλη ιταλική επίθεση, αφετέρου δε, διέγειρε την παγκόσμια κοινή γνώμη σε επανάσταση συνειδήσεων για κοινό νέο πνευματικό Μαραθώνα.